

INLEDNING

FÖRORD

Du håller en mosaik i din hand.

När SST:s kansli för några år sedan flyttade till sina nuvarande lokaler bad vi en konstnär som vi har haft kontakt med genom åren att göra ett konstverk som anknöt till SST. Det blev trädet i vår logotype med SST i mosaik. Han sa att SST var för honom en mosaik med alla de olika trossamfund som relaterar till oss. Vad rätt han hade.

Bakgrunden till denna bok är att vi ofta möter frågor om de statsbidragsberättigade trossamfunden och riksorganisationerna. Frågorna kommer från trossamfunden själva om varandra, från myndigheter som de har kontakt med, enskilda politiker, journalister, studenter som skriver uppsatser eller från någon som bara är nyfiken.

I denna bok har vi låtit alla trossamfund själva, så långt det varit möjligt, få komma till tals när det gäller att berätta om vilka de är. Utifrån sin historia, vad de vill lyfta fram om sig själva och hur många de är. Kort sagt så är varje bit i mosaiken en självbild. Det kan betyda att min historieskrivning kan kollidera med någon annans. Det kan också betyda att det antal troende som kommer till församlingen och tillhör församlingen kan vara många fler än det som hittills har registrerats i register och rapporterats till SST. Därtill kommer att vi lever i en tid där oro råder i världen och många människor söker en fristad i vårt land och där trossamfunden erbjuder ett fredat rum.

Vanligtvis är en mosaik något som inte förändras och är beständigt. SST-mosaiken är inte det. Nya trossamfund kommer till, går samman eller slutar sin verksamhet. Denna översikt, i den fjärde upplagan av denna skrift, visar hur det såg ut våren 2017. Med stor sannolikhet kommer en ny upplaga ut om ett år eller så för då ser mosaiken annorlunda ut.

Maj 2017

Åke Göransson

Generalsekreterare

MYNDIGHETEN FÖR STÖD TILL TROSSAMFUND

är en statlig myndighet som ger stöd till trossamfund verksamma i Sverige. Syftet med stödet är att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktig inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, själavård, undervisning och omsorg. Detta innebär att:

- **SST fördelar statens ekonomiska stöd**

Det är regeringen som avgör vilka trossamfund som får ta emot statsbidrag. SST fördelar årligen statsbidraget till trossamfunden i form av organisationsbidrag, verksamhetsbidrag och projektbidrag. År 2017 uppgick stödet till 92 miljoner kronor. SST fördelar inte stöd till Svenska kyrkan.

- **SST ger allmänt stöd till trossamfunden**

Det allmänna stödet sker i form av utbildningsinsatser, rådgivning och administrativt stöd till trossamfunden. Särskilt viktigt är detta för de nyetablerade samfunden som behöver extra stöd att orientera sig i det svenska samhället.

- **SST samordnar trossamfundens roll i krisberedskapsfrågor och verkar för konstruktiv samverkan mellan trossamfund och det offentliga**

Trossamfunden har en stor betydelse för samhället när det inträffar omvälvande förändringar och kriser. Under de senaste åren har många kommuner blivit uppmärksammade på vikten av att ha kontakter in i civilsamhället och särskilt med trossamfunden som har en unik erfarenhet av att hjälpa folk i kriser och katastrofer. Detta kan förstärkas på ett förebyggande stadium genom dialog med trossamfund. På flera orter i Sverige organiseras denna samverkan i interreligiösa och interkulturella råd.

- **SST är ett dialogforum för frågor om samhällets värdegrund**

Genom samverkan mellan SST och trossamfunden behandlas frågor om värderingar, respekt och tolerans. Inom ramen för detta uppdrag anordnar SST samtal och dialoger om religionsfrihet och trossamfundens roll och ansvar i det demokratiska samtalet.

- **SST är ett expertorgan i allmänna trossamfunds- och religionsfrågor**

SST är remissinstans i utredningsförslag som rör religion och trossamfund i Sverige och agerar som expertmyndighet i dessa frågor.

SST:S EKONOMISKA STÖD

Organisationsbidrag utgör den stora delen av det ekonomiska stödet till trossamfunden och förmedlas framförallt till lokal religiös verksamhet. Bidraget fördelas i huvudsak grundat på det antal medlemmar och övriga betjänade som samfunden redovisar.

Verksamhetsbidrag ges i form av stöd till andlig vård inom sjukvården. Idag arbetar ungefär sjuttio personer inom den andliga vården i Sverige med ekonomiskt stöd från SST. Ett mindre bidrag utgår också till teologiska högskolor och seminarier.

Projektbidrag ges i huvudsak som stöd till ny- och ombyggnation, inköp av gudstjänstlokaler, anpassningar för personer med funktionsnedsättning och för säkerhetshöjande åtgärder. Stöd ges också i form av etableringsbidrag till nyetablerade församlingar. Ett mindre stöd förmedlas också som utbildningsbidrag för teologisk utbildning utomlands – för de samfund som själva saknar utbildningsinstitutioner i Sverige.

SST OCH DEN ANDLIGA VÅRDEN INOM SJUKVÅRDEN

När människor drabbas av sjukdom finns ett behov av själavård och andligt stöd. I Sverige kallas detta ofta för andlig vård och har traditionellt skötts av Svenska kyrkan och frikyrkorna. I takt med att Sverige förändras och blir mer mångreligiöst finns ett behov av att den andliga vården inkluderar representanter från fler trossamfund. SST bistår i denna process. Stöd till övrig institutionssjälavård (kriminalvård, polis, militär, skola/ högskola) handläggs inte av SST.

KUNSKAP OM TROSSAMFUND I SVERIGE

Vid sidan om den skrift du just nu läser så publicerar SST regelbundet kortare och längre rapporter om det organiserade samfundslivet i Sverige – och aktuella frågor kopplade till dessa organisationer. Här hittar den intresserade fördjupning kring om de ortodoxa och österländska kyrkorna, islam och muslimer och Buddhismen – alla i ett svenskt sammanhang.

■ NYTT FRÅN OCH MED 1 JULI

Den 1 juli 2017 ändrade SST i sin organisationsform. Myndigheten fick då en ny instruktion och en ny förordning vilket bland annat innebar att SST:s beslutande organ (SST:s nämnd) försvann. Den nya organisationen har namnet **Myndigheten för stöd till trossamfund**.

ATT TOLKA SST:S OCH SAMFUNDENS STATISTIK

När du som läser denna skrift funderar kring frågor som ”hur många buddhister finns det i Sverige?” eller ”vilken religion ökar mest i medlemsantal?” är det viktigt att känna till att det i Sverige inte är tillåtet för staten att registrera religiös tillhörighet. Den sista folkräkningen där religionstillhörighet ingick publicerades år 1930. Den statistik som redovisas i denna skrift anger alltså inte hur många som tillhör varje religion eller hur många som identifierar sig med en viss religiös grupp. Det statistiken i denna bok anger är antalet medlemmar och registrerade deltagare i ett antal religiösa samfund som verkar i Sverige.

Varje år rapporterar de statsbidragsberättigade samfundens in hur många medlemmar de har inskrivna i sina register. Vidare redovisar de också hur många regelbundna, registrerade deltagare som finns i samfundets verksamhet. De kan till exempel vara deltagare i barn- och ungdomsgrupper. Dessa två uppgifter (medlemmar plus deltagare) ligger sedan till grund för SST:s beräkning av bidraget till varje samfund. SST benämner dessa sammantagen som ”betjänade” eller ibland ”bidragsgrundande personer”.

Med detta sagt bör alltså läsaren ha i åtanke att det finns faktorer som gör att man måste gå till flera källor (än denna bok) för att få en heltäckande bild av Sveriges religiösa karta. En sådan faktor är att det finns många personer som identifierar sig med en religiös inriktning utan att vara registrerad medlem i ett trossamfund. En annan är att det utöver de statsbidragsberättigade trossamfundens finns ett stort antal andra religiösa samfund i Sverige – både på nationell och på lokal nivå.

KOMMENTARER TILL TABELL PÅ MOTSTÅENDE SIDA:

- Siffrorna i denna tabell anger det bidragsgrundande antal personer som fastslagit av SST. Bidragsgrundande personer kan både vara medlemmar och registrerade regelbundna deltagare i samfundets verksamhet.
- Ett streck i rutan anger antingen att samfundet ej var bidragsberättigat, ej redovisade separat eller har uppgått i ett annat samfund.

STATISTIK BIDRAGSGRUNDANDE PERSONER

SAMFUND	1995	2005	2015
FRIKYRKOR	457 060	379 303	316 364
Ekumeniakyrkan (sammanslagning av nedanstående tre samfund 2011)			125 610
Metodistkyrkan	9 445	7 210	-
Svenska Baptistsamfundet	38 291	28 594	-
Svenska Missionskyrkan	157 056	123 732	-
Evangeliska Frikyrkan (sammanslagning av nedanstående två samfund 1997)	-	50 181	50 132
Helgelseförbundet/Fribaptisterna	10 605	-	-
Örebromissionen	34 600	-	-
Frälsningsarmén	25 618	21 265	9 987
Pingströrelsen	150 972	121 325	106 819
Sjundedags Adventistsamfundet	6 090	3 829	3 522
Svenska Alliansmissionen	24 383	23 167	20 294
ISLAMISKA RIKSORGANISATIONER	68 000	100 000	139 759
Bosniakiska islamiska samfundet	-	-	12 716
Förenade islamiska föreningar	-	-	23 264
Islamiska fatwabyrå	-	-	7 185
Islamiska kulturcenterunionen	-	-	16 050
Islamiska shia samfunden	-	-	31 114
Svenska islamiska församlingarna	-	-	14 575
Svenska muslimska förbund	-	-	34 855
LUTHERSKA KYRKOR	67 492	60 261	55 232
Danska kyrkan	-	-	280
ELM Bibeltrogna Vänner	4 511	3 303	2 578
Estniska evangelisk-lutherska kyrkan	12 912	5 500	4486
Evangeliska Fosterlandsstiftelsen	42 609	44 047	39 413
Isländska kyrkan	-	-	225
Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan	2 086	1 949	1 210
Norska kyrkan	-	-	2018
Ungerska Protestantiska kyrkan	5 374	5 462	5 022
ORTODOXA OCH ÖSTERLÄNDSKA KYRKOR	95 157	107 308	140 275
Antiokiska ortodoxa kyrkan	-	-	1 006
Armeniska apostoliska kyrkan	2 500	2 250	4 407
Bulgariska ortodoxa kyrkan	700	800	800
Eritreanska ortodoxa Tewahdo kyrkan	-	1 220	6 386
Estniska ortodoxa kyrkan	1 065	940	-
Etiopiska ortodoxa kyrkan	2 000	3 108	3 080
Finska ortodoxa kyrkan	2 500	1 500	663
Grekisk ortodoxa metropolitdomet	17 500	17 500	24 000
Koptiska ortodoxa kyrkan	1 038	1 580	3 105
Makedoniska ortodoxa kyrkan	6 000	6 000	6 761
Rumänska ortodoxa kyrkan	5 500	6 615	6 889
Ryska ortodoxa kyrkan Moskvapatriarkatet	-	-	2 048
Ryska ortodoxa kyrkan patriarkatet i Konstantinopel	2 500	2 500	3 460
Serbiska ortodoxa kyrkan	23 000	25 200	22 156
Svenska ortodoxa prosterier	1 984	2 080	2 116
Syrisk ortodoxa patriarkatets ställföreträdarskap	-	-	25 034
Syrisk ortodoxa kyrkan	26 000	31 000	20 965
Österns assyriska kyrka	2 870	5 015	7 399
ÖVRIGA SAMFUND	177 795	96 047	143 852
Alevitiska Riksförbundet	-	-	4 191
Anglikanska kyrkan	3 000	3 000	3 426
Judiska centralrådet	10 463	9519	8 302
Mandeiska sabeiska samfundet	-	-	6 979
Romersk-katolska kyrkan	164 332	83528	113 053
Sveriges Buddhistiska samarbetsråd, SBS	-	-	7 901
TOTALT	865 504	742 919	795 482